

БРОЈ 10 ЛЕПТА

НАРОД

Рукописи се не враћају.

Огласи и белешке на-
плаћују се по погодби.Редакција је у улици
Фринковој бр. 20.Главни уредник
ДРАГ. С. ГОГИЋ„Народ“ излази свакога
дана по подне.Штампарија се налази у Фран-
ковој улици бр. 20.Власник
КРСТА Љ. МИЛЕТИЋ

МОРНАРСКА ПОБУНА

(од нашег нарочитог дописника)

Цирих 26. септ.

Данас су поново отпочеле седнице Рајхстага. Чим је отворена седница, после одговора владе на нека ситна питања, почела је дискусија о интерпелацији коју су поднели Рајхстагу социјалисти поводом пангерманистичке агитације у војсци и у марини. Дитман, независни социјалиста, изјавио је, да борба против пангерманистичке пропаганде значи исто што и борба против владе.

КАНЦЕЛАР ГОВОРИ

Канцелар Михаелис одговорио је Дитману, да је он објективан према свима странкама. Али се је он обратио само странкама и не онима који имају циљеве опасне за опстанак царевине и државе. А социјалистичка независна странка налази се за њега с друге стране ове линије (бурно одобравање на десници, гунђање и ларма на клубу независних социјалиста). Канцелар наставља, да је пропаганда апсолутно потребна. Војници су захвални посланицима, који су посетили фронт. Канцелар тврди да цела организација ове пропаганде је уски спој између војске и отаџбине. Она се неће злоупотребити за политичке циљеве. Њу је одобрио министар Војни, и назначио је да ће, ако се буде водила недозвољена политика, натерати свакога, да поштује његове наредбе.

Канцелар понавља оно што је рекао комисији, да чиновници не смеју правити пресију на своје потчињене и наставља:

Учинићемо леп напредак ако они, који се боре против резолуције о миру од 6. јула и који истичу, да смо је ми довели због глади, ако би и они одали признање тој резолуцији. Немачки народ биће као један човек и издржаће и бориће се све дотле, док не осигура право на живот и развитак себи и својим савезницима. У оваквом јединству немачки народ биће непобедим.

Ја сам, са пристанком Рајхстага, кад је резолуција донета, објаснио њен значај и рекао, да ћемо ми истрајати све дотле док немачко царство очува своју вредност на копну и преко мора.

Ми морамо тежити томе, да оружани савез наших непријатеља не постане економски њихов савез против нас.

Због тога ми морамо радити на миру, који ће осигурати нашем сељаку плод његовог рада, нашем раднику пристojну награду, индустрији њене издаше и тако да доби-

јемо могућност социјалног развоја и могућност нашим бродовима да слободно плове и да се снабдевају угљем на свима местима, једном речи да дођемо до мира, који би нам гарантовао, у најширем смислу, наш економски развитак, дакле, до ефективног мира. На овом пољу ми то морамо постићи. Али дотле, док наши непријатељи траже од нас оно, што им ниједан Немац не би дао, дотле док траже да померимо своје границе и да узму део немачке територије, док се заносе мишљу да створе провалију између немачког народа и његовог владара, све дотле нећемо им пружити руку за измирење и стајаћемо прекрштених руку. Чекамо и можемо да чекамо. Време ради за нас! Док непријатељи не повуку своје захтеве наши топови и сумарни вршиће своју дужност.

ПОБУНА У МАРИНИ

После канцелара говорио је министар морине фон Капеле: »У нашој морини догађали су се жалосни догађаји Руска револуција утицала је и на неке људе у нашој флоту и изазвала код њих револуционарне идеје и махните планове. Ови појединци гледали су да створе одборе на свима лађама и да наведу целу посаду флоте на непослушност (узвици на десници: чујмо! Чујмо!) На тај начин они би парализовали флоту и нагнали Немачку на закључење мира (на десници: пфуј, пфуј!)

Документима је доказано да је главни агитатор изложио своје планове у сали клуба независних социјалиста у Рајхстагу, посланицима Дитману, Хазеу и Фолксхеру и да је добио њихов пристанак. (Бурни протести на десници; страшна ларма на крајњој левици. Узвици: То је водла превара! Низак маневар!)

Поменути посланици истакли су опасност, којој би се моринци изложили таквим поступком и позвали су га да буде опрезан, али су обећали да ће га помагати, шаљући му материјал, којим ће моћи да буну морнаре. Докле, с обзиром на овакву ситуацију моја је прва дужност била да спречим протурње оваквог материјала и одмах сам наредио свима надлежним командама, да свима средствима онемогуће ширење овог материјала.

О другим догађајима, који су се одиграли на флоту не могу да дам никаква о-

бавештења. Заборавивши на дужност и на част тешко су се огрешили и заслужно су кажњени. Али ипак хоћу да кажем са ове трибине, да су вести које се шире и које су наравно, и мени достављене, у великој мери увеличане. Борбена способност флоте није стављена у питање ни за један тренутак и таква треба да остане.

ПРАВДАЊЕ И КЛЕВЕТА

Давид, социјалиста из већине је рекао:

У тешке оптужбе, које је изнео министар морине против неких чланова парламента, мени је немогуће да верујем. У сваком случају о томе би требало ћутати, али би бар требало чути и оптужене. Државни канцелар ставља социјалистичку мањину изван утврђеног реда у парламенту. Он је, очито, под утицајем ових обавештења фон Капелеових. Ми морамо да тражимо, да се према нама и власт држи подједнако. Наша странка водила је увек рачуна о интересима народа и пролетаријата, што не може да се каже за независне социјалисте а што се најбоље може доказати првих избора. Пангерманисти и патриотска странка одговорни су за дискусију од суботе и данас. Патриотска странка уништава јединство народа, хотећи да га подели у пријатеље и непријатеље отаџбине.

Давид је завршио тврдећи да резолуција за мир има утицаја и на непријатељске државе. Треба и даље ићи тим путем. »Немачки народ поднеће и даље тегобе, уверен, да ћемо ми сви учинити све, да дођемо до мира, који би могли сви да прихватимо: Немачка треба да буде слободна како споља, тако и изнутра.

ОДБРАНА И НАПАД

Посланик Хазе признаје, да је морнар, којег је поменуо фон Капеле, заиста говорио са њим у социјалистичкој соби, али да је нетачно, да му је он подносио макак план. Он позива министра да поднесе доказа. »Тај морнар жадио се и говорио о не-

задовољству и огорчењу које влада код морнара и рекао ми, да су се многи међу њима претплаћивали на наш лист, желећи да се обавесте. Ја сам му рекао да је то слободно, али да је паметно, да се о томе много не говори.

Јасно је да је потребно насрнути на црвену заставу да би се могао створити блок, какав треба канцелару и за то нас не изненађују његове речи, којима хоће да нас стави изван закона. У своје време Бизмарк у томе није успео; Михаелис ће успети још мање!

Посланик Фолксхер је затим изјавио да је и он разговарао са овим морнарком, и то више пута, о стању на његовој лађи и у осталој морини. »То је моја дужност и као војника и као посланика. Из речи адмирала фон Капеле изгледало би као да смо ми хтели да створимо неки план, али то је лаж.

Дитман је рекао као и ја: И код мене су морнари долазили у Рајхстаг са којима сам разговарао, али о плановима, које је нагласио фон Капеле, није никада ни било речи.

ТЕШКА ИЗЈАВА

И опет је узео реч министар морине:

»Не остаје ми ништа друго до да изложим ствар према резултатима истра-

ге. Фолксхер је казао да сам ја изложио ствари тако као да су господа из независне странке хтели да створе неке планове, да их после даду морнарима. Али ја то нисам казао. Овде ми је један извод из акта са претреса, којим се потпуно доказује све што сам навео. Хазе је тражио доказе, ја ћу их дати. Један од главних коловођа изјавио је: Био сам код Дитмана и разговарао са њим о овој ствари. Дитман је изгледао као да је информисан, био је веома весео и рекао: »Да наставимо али да будемо врло опрезни.« (на десници: Чујмо! Чујмо! а на левици смех и страшна ларма.) Разговарао сам и са другим члановима странке; нисам био сам. Код Дитмана била је нека врста партијске седнице, на којој су били Дитман, Хазе и Фолксхер. Расправљало се о једном плану. (Гунђање на десници). У разговору са посланицима истакао сам да радим нешто, што је забрањено и кажњиво. Они су ме саветовали да будемо опрезни а да ће онесвим средствима подупирати наш план и да ће ми слати брошуре и друге штампане ствари.« (на десници: Ах!)

ЗВЕЗДИЦЕ

Шеф једне канцеларије до- био хитан акт са чијих слова није обрисан песак, па га враћа поштом са овом напоменом: »Нека ћата песак обрише, па акт врати. Хитно је.«

Гаргантуа

Република Кина

После одигране комедије да се обнови кинеско царство, сва власт прешла је у руке генерала Тоан Кијуа, бившег министра војног под Јуан Ши Кајем. Агенције су га представиле као републиканца да би на њега привукле симпатију јавности, која не зна праву истину. У ствари је генералово републиканство врло мршаво. Он је тај, који је помагао Јуан Ши Каја да изврши државни удар; а он је и пре кратког времена распустио кинески парламенат.

Када је бивши потпредседник кинеске републике, генерал, барон Фонг Куочанг постао председник, он је поделио власт са генералом Тоаном. Тоан је представник војне диктатуре, који и своје право и своје порекло сенива на сили. Разуме се да би он сам био немоћан, да га не помажу споља. Треба имати на уму, да су још пре кратког времена кинески милитар-

ци обожавали Немце, и да су приморани, да, бар у јавности, промене своје мишљење и објаве рат Немачкој, како би се овржали на власти.

Њихови политички противници, прави републиканци и виђени чланови парламента, убеђени су непријатељи Немачке, али они се опет држе својих принципа. Против њих води се споља јака борба, коју потпирују нарочито странци. Факат је, да су странци у Пекингу непријатељи демократских начела и да се нису потрудили ни толико да схвате смисао овога рата. Они чак искорашћују објаву рата Немачкој да успешније воде борбу против праве републиканске странке и да на тај начин учврсте војну странку у земљи. Јер код њих још увек постоји нада да ће повратити диктаторски режим, у коме лако успевају комбинације сваке врсте, као и ценкања с онима, који радо

лове у коруптивности подку-
пљивих азијских влада.

Борећи се против оваквога
стања, републиканци су се
састали у Шангају и донели
резоључију, коју су објавили
преко светске штампе, а коју
су потписали г. Ванг Кинг-
линг, председник скупштине,
и г. Чанги, председник се-
ната.

Доносимо неколико интере-
сантних извода из те резолу-
ције:

„Бојимо се да су наши не-
пријатељи створили општи у-
тисак, да је Кооминтанг, на-
родна странка, био противан
да Кина објави рат Немачкој.
Ми то категорички одбијамо.
Посланствима Споразума нај-
боље је познато, да су шефо-
ви Кооминтанга највише ра-
дили на томе да Кина ступи
у рат, и да су они први ука-
зали Тоан Кијун, председни-
ку министарства, на потребу
да треба водити политику ра-
та, како би и Кина стала у
ред других демократских др-
жава. Ми смо за то, да Ки-
ном треба управљати као што
се управља и другим демо-
кратијама, по принципима сло-
боде, а не мачем. Ето, то је
разлог што смо се ми увек
борили против аутократије
председника Јуан Ши Каја, и
што се боримо данас против
његовог следбеника Тоан Ки-
јуи.

Ми тражимо демократски
режим.

ПОД МОРАЊЕ

Берн, 5. окт.

Мађарски министар
унутрашњих дела одо-
брио је статут пештан-
ске социјал демократ-
ске странке, која се до
сада сматрала као тај-
на организација. Зва-
нично ће се признати
и статуи других со-
цијалистичких органи-
зација у земљи.

Тако ће мађарска со-
цијал демократија моћи
од сада да узме јавног
учешћа у политичком
животу.

НИШТА ОД ПОБЕДЕ

Лондон, 5. окт.

„Тајмс“ сазнаје да су не-
мачке власти забраниле једну
књигу генерала фон Фрајтаг
Лоринговена под насловом
„Огледи о светском рату“.
„Франкфуртер Цајтунг“ донео
је један извод из те књиге
пре него што ју је цензура
забранила. Генерал фон Фрај-
таг је стратегијски ауторитет
и он у тој књизи отворено
признаје да од немачке побе-
де нема ништа и износи на-
чине, које Немачка треба да
усвоји за неки будући рат.

РАЗМЕЊЕНИ ОФИЦИРИ

Према постигнутом
споразуму, размењени
су са непријатељским
државама заробљени о-
фицири, који су због
рана или болести оне-
способљени и постали
инвалиди. Имена раз-
мењених наших офици-

ра из три прве партије
већ се знају.

У последње три пар-
тије ови су официри:

IV партија.

Арт. пуковник Ник. Ј. То-
машевић; пеш. мајор Ђорђе
Д. Ђорђевић; рез. пеш. капетан
I кл. Добросав З. Перић,
Милутин А. Брајовић и Фи-
ста Ж. Јовановић; арт. кап.
II кл. Борив. А. Срећковић;
пеш. капетани II кл. Јован Н.
Симић, Андрија Петковић,
Милош Вићентијевић и Јанко
А. Јовановић; рез. пеш. по-
ручници Иван М. Симаћ и
Милан Ђ. Јовановић; пешад.
поручници Милорад Д. Стан-
ковић и Радивоје С. Јевтовић;
коњачки поручник Светозар
М. Милетић; рез. пеш. по-
ручници Живота Михаиловић,
Михаило О. Млађеновић и Пе-
троније Ј. Гаврић.

V партија.

Арт. пук. Љубомир Х. По-
корни; коњич. п.пук. Милив.
А. Јаковљевић; пешад. мајори
Максим С. Баковић и Вели-
мир К. Поповић; рез. пешад.
кап. I кл. Коста М. Грбовић;
рез. пеш. кап. II кл. Лазар
С. Вељковић; пеш. поручник
Милутин Г. Јовановић; рез.
пешад. поручници, Владан П.
Ђорђевић, Владимир А. Ми-
шић, Војин М. Рашић, Нико-
ла Г. Јовановић и Сима Јан-
ковић; арт. поруч. Најдан Ј.
Јовановић; пеш. п.поручници
Ђорђе С. Рош, Тадија А. Та-
дић, Милоје П. Мојшевић и
Арсен. А. Јоцић; рез. пеш.
поручници, Алекса М. Радо-
вић, Андрија Милићевић, Бо-
жидар Поповић, Ђорђе Ил-
кић, Милач М. Илић, Мили-
вој; Перисвић и Стојадан Ми-
тић; и рез. коњич. пор. Жар-
ко Вјачковић.

VI партија.

Рез. пешад. пуков. Јовица
Милетић; пеш. мајори, Сре-
тен М. Ђокић и Коста Г. Ма-
рић; рез. пеш. кап. I кл. Дра-
гутин Д. Марјановић, Живота
Ј. Бачовић, Јован Лазаревић,
Милоје А. Марковић, Милоје
Стацојевић; рез. пеш. кап. II
кл.: Витомир Срњић, Коста

Пантић и Миливоје С. Јо-
вановић; рез. пеш. поруч. Га-
врило Бакчић; рез. коњички
поруч. Др. Миливоје К. Бе-
лимарковић; рез. арт. поруч.
Милорад Караџић, резервни
пешад. поруч.: Момча Хескија
и Немања Првдовић, акт. пе-
шад. потпоручници: Војислав
К. Ковачевић, Душан С. Илић,
Жарко Т. Миловановић, акт.
арт. потпоручник Спиридон А.
Стаменковић, рез. пешад. по-
поручници. Аксентије Перо-
вић, Василије Стефановић, Ду-
шан А. Пантић, Живота Сто-
јадиновић, Милош Милошевић,
Милутин Љубисављевић, Про-
ка Лазвић, Тодор Хоровић,
Њак наредник Лазар Лазвић и
Стеван Аврамовић.

ПЛАЧ ОД ГЛАДИ

Цирих, 5. октобра.

По приватним пис-
мима из Беча, која су
измакла аустријској гра-
ничној цензури, сазна-
ло се, да су се прошлог
петка догодиле страшне
сцене пред општинским
биороима за поделу кром-
пира, кад су чиновни-
ци јавили да поделе не-
ће бити, јер кромпир
није дошао.

Жене са малом децом
на рукама, ћугећи су
плакале, убијене изну-
реношћу и бедом.

КРАТКЕ ДЕПЕШЕ

Атина. — Г. Наум, бивши
грчки посланик у Софији, по-
стављен је за начелника мн-
нистарства спољних послова.

Атина. — Влада је одлучи-
ла, да допусти бившим мени-
стрима да се браће пред на-
родном скупштином.

Лондон. — Јуче се састао
Доњи Дом. Г. Лојд Џорџ го-
ворио је о дачашњој ситу-
ацији.

Берн. — Аустријски и ма-
ђарски министри и мали су ви-
ше седница, на којима су се
решавала питања о народној
искраци. Познато је, да се
Мађарска противи да даје на-
мирнице Аустрији.

ЗВАНИЧНИ ИЗВЕШТАЈИ

ФРАНЦУСКИ КОМИНИКЕ

Французи су изврши-
ли два изненадна напада
да источно од Ренса.
Наша одељења разо-
рирала су више заклона
и довела заробљеника.

ЕНГЛЕСКИ КОМИНИКЕ

Непријатељска арти-
лерија била је преко
дан врло активна севе-
роисточно од Ипра и
на обалском сектору.
Наша артилерија и да-
ље је активна на целом
фронту битке. Иначе
нема ничега важног.

Авијатика. — Енгле-
ски аероплани вршили
су успешна бомбардо-
вања на немачкој тери-
торији. Једна фабрика
западно од Сарбрука,
од прилике 40 миља
иза границе, нападну га
је и примећен је пожар
у фабрици. 3 септем-
бра наши аероплани

користили су се лепим
временом, од зоре до
три сата после подне,
и снимили велики број
фотографија.

Много бомба бачено
је истог дана на непри-
јатељске логоре. У ваз-
душној борби оборена
су два непријатељска
авиона а један је обо-
рен нарочитим топови-
ма. Једног нашег апа-
рата нема.

Марински авиони, у
ноћ 2 октобра, бомбар-
довали су докове у Бри-
цу. Бачено је врло мно-
го бомба. 3 окт. једна
наша ескадрила обори-
ла је 2 немачка хидро-
плана близу Зарена. Из-
вијач је испао из ае-
роплана, који се упалио,
и пао на земљу. Сви
наши апарати вратили
су се неповређени.

НАЈНОВИЈЕ ВЕСТИ

ПARIЗ. — На соци-
јалистичком конгресу у
Бордоу, држао је говор
г. Алберт Тома, и из-
међу осталог рекао:
»Француски социјали-
зам умеће у будућно-
сти, као и у прошло-
сти, да открију све не-
пријатељске маневре,
кад немачка влада по-
куша да се удвори со-
цијалистичким круго-
вима«. Г. Тома је за
тим износио са каквом
су ревношћу францу-
ски социјалисти кадри
да раде на народној од-
брани за добро своје
отаџбине.

ЦИРИХ. — Чешки по-
сланик Клофач изјавио
је у »Пешти Наплог«,
да Чеси очекују од свет-
ског рата стварање не-
зависне чешке државе.

ЦИРИХ. — Политичке
групе аустријских Украји-
наца упутиле су председ-
нику владе Сајдлеру про-
тест против намере, да се
украјинске територије у
Волинији присаједине буду-
ћој Пољској краљевини.

ЦИРИХ. — Немачки ли-
стови јављају из Варшаве
да је Регентски Савет у
Пољској коначно овако са-
стављен: архиепископ Ка-
ковски, кнез Здзислав Љу-
бомирски и граф Јосиф О-
стровски. Званично ће се
ово постављење објавити
идуће недеље.

ЛОНДОН. — У До-
њем Дому Г. Бонар Ло
потврдио је владину по-
литику што се тиче на-
мере, да се пошљу ае-
роплани у Немачку да
бомбардују вароши.

ПARIЗ. — У јулу и
августу француски ави-
јатичари уништили су
94 немачка апарата а 99
апарата пали су у не-
пријатељске редове.

БУЕНОС АИРЕС. —
Држи се, да ће пред-
седник аргентинске ре-
публике сигурно подне-
ти оставку због раз-
мимолажења у погле-
дима са странком, која
је за улазак Аргентине
у рат.

ЛОНДОН. — Пристани-
ште у Монтевидео биће
одређено као база за снаб-
девање савезничке ескадре,
која оперише у јужном де-
лу Атлантског Океана. Ре-
публика Уругвај је приста-
ла да прими ову ескадру,
а да на њу не примени за-
коне који се односе на за-
раћене стране.

АТИНА. — Црквени суд
осудио је на губитак чича и
на двогодишњу епитимију у
манастиру атинског и лари-
ског митрополита, на забрану
служења у цркви за три го-
дине властике из Кефалоније и
Фокиде.

ЛОНДОН. — »Весминстер
ска Газета« пише, да би
био нечувен скандал, кад би
после рата турска тери-
торија остала онаква, как-
ва је била пре рата. Тур-

ској је нуђено одмах у по-
четку рата, да јој се за-
рантује интегритет ако
не уђе у рат. Она је по-
ступила друкчије и послед-
нице су за њу неизбежне.

ПЕТРОГРАД. — Штрајк
железничара престао је.

БЕРН. Цемал паша је
изјавио у »Келвинге Цајтун-
гу« да је он путовао у Не-
мачку да купи и поручи ла-
ђе. »После рата, рекао је он,
наша флота неће бити велика,
али ће бити модерна и добро
организована«.

ПARIЗ. — Кад је белги-
ски краљ вршио преглед тру-
па у Вердену, два немачка ае-
роплана летела су над тру-
пама. Један је од њих оборен.

ГИМ. — Један трговац, ко-
ји је продавао сир по 400
лира квинтал уместо по утвр-
ђеној цени од 345 лира, осу-
ђен је да плати казну од
31.484 лире.

ЛОНДОН. — »Дејли
Њус« констатује да не-
мачки листови, јутром
и вечером, говоре само
о миру, што је доказ
да је мир најдубља жуд-
ња немачког народа.

ПARIЗ. — Медицинска А-
кадемија проучавала је ути-
цаје загушљивих гасова на
срце. Као лек она је препоручила
кафеин и теобромил.

АТИНА. — Из меродавног
извора се сазнаје, да ће г.
Венизелос отпутовати ускоро
у Европу, било да се одмори,
било да измени мишљење са
савезничким владама.

ЛОНДОН. — Енгле-
ска је поручила у Ка-
нади 32 челична брода
од 3400 до 8800 тона.
Ове лађе спустиће се у
море још крајем ове
године или најдаље по-
четком 1918.

БАЗЕЛ. — Абас Хилми,
бивши египатски кедив, са
великом свитом стигао је
у Беч. Јуче на подне, бив-
ши кедив, турски посланик
и турски војни изасланик
били су гости на ручку
код цара Карла.

ЛОНДОН. — Према
једној депеши из Буе-
нос Аиреса граф Лукс-
бург је отпутовао негде
на једној шпанској ла-
ђи, без пасоша. По дру-
гим вестима он је оти-
шао на другу страну;
мисли се у Парагвај.

СРПСКИ ЗВАНИЧАН ИЗВЕШТАЈ
4. октобра обична ва-
трена активност.

МАЛИ ОГЛАСИ

Нова американска
ЗУБНА КЛИНИКА
Др. Параскевопулоса

Препоручује своју нову аме-
риканску зубну клинику. Је-
дини атеље где се могу начи-
нити американске десни са зу-
бима без непца. Клиника се
налази у Егнатијевој ул. бр.
357. За г.г. српске официре и
војнике нарочити попуст. 2-12

Српско Трговачко Друштво
обавља све банкарске послове;
врши размену новца по нај-
повољнијим дневним курсеви-
ма; прима новац на штедњу и
чување. Канцеларије се налазе
у улици Александра Великог
у згради Хотела Кавале, пре-
ко пута бив. грчке централне
поште. 8-10